

የኢትዮ-አዲስ-ቃ ከልተዋ መንግስት ኢንድብትራኝ እንበሳትመንት በ.ፌ
Amhara National Regional State Industry and Investment Bureau
በአዲስ ዳር

ቀጥር ኢንድ/እንበ/፩/፪፯፰

Ref. No

ቀን 13/10/2015 ዓ.ም

Date

ለ----- በ.ፌ/ክማሪ/ክርታዬ/ ደ/ቤት

በአዲስ

ለ----- ዘን/ደንብ/ቤት ከተማ አስተዳደር ኢንድ/እንበ/መመሪያ

ገዢ፡- የተሰጠው መመሪያ ስለመለከት

ከዚህ በፊት በበ.ፌ.ው. የተዘረዘሩ መመሪያ ቁጥር 02/2013 በትግበራ ወቅት በተነስ የገልጻነት ጥያቄዎች መሰረት መብራራት፣ መካተትና መሽሻል ያለባቸው ሁሉምና ኢንቀጽ መኖራቸው ይታወቁል፡፡

በመሆኑም በ.ፌ.ው. ከዚህ ነገሮች ሁኔታ ጋር የተገኘበበኝ ለአንበሳትመንት ፍሰቱ የሚከተሉ ሁኔታ ለመኖርበር ኢንዲያውች የዘመናቸውን ከተሞችን ሁኔታ አስተያየት በማከተት፣ ኢንዲሆም በፍትሃው በ.ፌ በቀጥር የአ/ምክ/ማግ/ማግ/281/መመ-1 በቀን 16/09/2015 ዓ.ም በተቀራ ደብዳቤ የቀረበ መያዥ አስተያየቶችን እና ከለለው ህትት ጋር ኢንዲያውችን ለማድረግ የተሰጠትን ማስተካከያዎች በማከተት መመሪያውን አስፈላጊ የለከ መሆኑን እያገለግኝ፣ ከዚህ ቀን ይጠና በተሰጠው መመሪያ መሰረት ተግባራትን ኢንድታከናወነ እናሳሰብል፡፡

“ከመለከት ጋር”

አንበሳትመንት ስልክ
በአዲስ

ገልጻው

- ለአ.ንድ/ክርፍ የመ/ቤት
- ለአ.ንድ/ክርፍ የመ/ቤት

አ.ንድ/አ.ንድ/ቤት

መመሪያ ቁጥር 05/2015

በኢማራ በኢትዮጵያ ከድላዊ ሥነጋዢ አንቀስትና ኢንስቲትዩት በርሃን
ከአነስተኛ ወደ መካከለኛ ለተሽጋገኘ እና ወደ ከላስተር ማቆከለት ለሚገባ
አነስተኛ ወይም መካከለኛ አንቀስትናውች የመሰረም በታ ወይም መሬት
መጠን ለመወሰን እና ለመሰጠት ተሽጠል የወጣ መመሪያ

በኢትዮጵን ሥራ ፊልጂ ወጥቶ በሥራና ስልጠና በርሃ ተደረሱትው የተለያየ ድጋፍችን በማግኘት የተስለ ሁበት ለያዥናና የሥራ ዕድል ለፈጥሩ ከጥቃቻን ወደ አነስተኛ እና በኢትዮጵና አንበሳትመንት ተቋም ድጋፍና ከትትል ደንገኝ ከአነስተኛ ወደ መካከለኛ እንዲሆኑ ከመከከለኛ ወደ ከፍተኛ አምራች እንዲሰትሶ በመስጫር የአገረቱን እና የከልለን አካሞች ወደ ሌቀ ደረጃ ለማሳደግ እንዲቻሉ ማድረግ በማስፈልግ፡

ወደ መካከለኛ ለተስጫሩ አምራች እንዲሰትሶው ከ2007 ዓመት ምህረት በፊት እንደ የአካባቢው ተጨማሪ ሁኔታ ከ500 ኮ.ሜ ደምር የመስራይ በታ በምድብ ይለጥ ለለንበር እና የበታ አስጣው የኢትዮጵናውችን የማምረት አቅምና የተገኘትና ማሽን ለይ አውት መሠረት ያለፈንን በመሆኑ ለእንዳንደች የበታ ተበትን ለያስከትል ለእንዳንደች ደንገኝ የበታ በከነትን የፈጻሚ በመሆኑ፡

መንግሥት ወደ መካከለኛ የተስጫሩ አምራች እንዲሰትሶው እንደማንኛውም በለሁበት ተርሱት ቅርቡው መቆዳዎች ይቻላለ የሚል አቅምና አስቀምጫ ሲሆን የቆዳ በመሆኑ ከአነስተኛ ወደ መካከለኛ የተስጫሩት ከከፍተኛ እንዲሰትሶው ጋር መቆዳዎች ባለሙያቸው መቆዳዎች የሚቻሉበትን ሁኔታ ማስቀመጥ በማስፈልግ፡

ቀድሞ ለሌላ ከጥቃቻን ወደ አነስተኛ የተስጫሩ እና ወደ ከለበት ማሻሻለት መግባት የሚቻሉ አነስተኛ ወይም መካከለኛ አምራች እንዲሰትሶው በመመርያ ቁጥር 01/2013 ቀን ለታደረ የቆዳ በመሆኑ ከመመርያው ስፋትና ከየዘዴ መስራርት እንዲር ለታደረ አብር የሚይሸፍ ለለሆነ፡

ቀድሞ ለሌላ በበርሃው የተዘጋጀው መመርያ ቁጥር 02/2013 በትግበራ ወቅት በተነሳት ታያችዋች መሰረት መብራራት፡ መከተትና መሻሻል ያለባቸው እንቀጽ በመፈጸምውና ከወቅቱ ነገሮች ሁኔታ ጋር እንዲሸፍ ማድረግ ተገቢ በመሆኑ፡

አዲስ የአስፈላጊ አካላት ማቆቅሙያዎ አዋጅ ለበርሃው ከስጠው ተግባርና ተለፈነት እንዲር የተገኘበበና ለእንበሳትመንት ፍሰት ምክንያት ለመስራይ በታ ተግባር መቆታት ተገቢ በመሆኑ፡ በአማራ በፊራዊ ከልሳዊ መንግሥት የተስሳለው የአስፈላጊ አካላትን እንደገና ማቆቅሙያዎ ስልጣና ተግባራትን ለመወሰን በወጣው አዋጅ ቁጥር 280/2014 እንቀፅ 11 ዓ.ም እንቀፅ 1(ለ) ለእንዲሰትሶ እንበሳትመንት በርሃ በተስጠው ሥልጣን መሰረት ይህን መመርያ አንቀሳው ከወጥ፡፡

ክፍል አንድ ጠቃላለ

1. አጭር ሪፖርት

ይህ መመሪያ “ከኢትዮጵያ ወደ መከተሉት ለተስተካገኘ እና ወደ ከለበት ማዕከላት ለሚገባ
አነስተኛ ወይም መከተሉት አምራች አንቀሳቸውን በየዘት የሥራ ኮፍና የመሰረም በታ
ወይም መሬት ለመወገና ለመሰጠት ተሽሎ የወጣ መመሪያ ቁጥር 05/2015” ተብሎ
ለጠቀስ ይችላል::

2. ትርጉም

የችሉ አግባብ ለለ ትርጉም የሚያስጠው ካልሆነ በስተቀር በዘመኑ መመሪያ::

- 1) “አዋጅ” ማለት በፌዴራል መንግሥት የወጣው የኢትዮጵያ አንቀሳቸውን አዋጅ ቁጥር
1180/2012 ነው::
- 2) “በር” ማለት የአማራ በፌዴራል ከልላዊ መንግስት አንቀሳቸውና አንቀሳቸውን በርኩ
በለኔ የተደረሱ መዋቅሪዎችንም ይጨምራል::
- 3) “ከርምጃ” ማለት የአማራ በፌዴራል ከልላዊ መንግስት አንቀሳቸው ፖርከት ልማት
ከርምጃና በለኔ የተደረሱ መዋቅሪዎችንም ይጨምራል::
- 4) “የኢትዮጵያ ከለበት ማዕከላት” ማለት ከሁሉም አንቀሳቸውና ከተቀናዣ አንቀሳቸው
ጥርክ የሚፈጸመ ለፈጥር የሚቻል የኢትዮጵያ ዕድገትን የሚያቀጥኑ እና መንገድ::
ወጪ፡ ተለ፡ የኤሌክትሪክ ቤድል፡ የንድ ማዕከል አገልግሎት እና የመሳሰሉት አስፈላጊ
የመሰረተ-ልማት አውታዊ ተሟልተውለት ጥሩ እቅዱትን ተቀብሎ በከልል ያለቀለት
የጊና ለማግኘት የሚቻል አነስተኛና መከተሉት አንቀሳቸውና ለማሳማት የሚችቃዋና
ወሰን ያለው በታ ሁኔታ በፊት ለእነስተኛ አምራች አንቀሳቸውና የመሰረም
በታተበለ የተገኝበት ህንጻችን ይጨምራል::
- 5) “ሁሉም አንቀሳቸው ፖርከት” ማለት ከተቀናዣ የኢትዮጵያ አንቀሳቸው ፖርከት ያለ ሆኖ
ሁሉም አይነት አንቀሳቸውና የሚችቃው የሚፈጸመበት፡ በየዘመኑ የሚደረሱበትና አስፈላጊ
መሰረተ ልማት የተማለለት የኢትዮጵያ ከለበት ማዕከል ወይም የኢትዮጵያ ዘንድ እና
የኢትዮጵያ ሕዳችን የየዘመኑ ፖርከት ነው::
- 6) “በር” ማለት ወደፊት እና ሁኔታው ታይበታውን በበለቤትነት በሚያከናወው ይርሱት
ወይም በበርው በሚገልጻ ኮፍና የሥራ ወይም አስፈር መሰረት የአምራች ሂይለን፡
የሚሞራች ማሻሻል፡ ሌሎች ቁጥጥር ወዘተ በማቀናዣት የኢትዮጵያ ዘንድ

ለማግኘት፡ ለመጀመሪያ የሚከተሉት ማስቀመጥ በዚህ ዓላማ እንዲያመች ሆኖ ለክርክሩ
ዓላማ የተገኘበት ወይም የሚገኘበት ህንጻ ነው፡

- 7) “የለቀለት የእንዲከተሉ የሚከተሉ” ማለት ማሽንን ወይም መሰራምን ተጠቁጥሮ ጥሩ ዕቃን
ውይም በከልል የተቀነባበረ የእንዲከተሉ ወጪዎን በማቀነባበር የመጠን፡ የቅርብ ወይም
የይዘት ለውጥ በማድረግና በማሻሻል ለውጥ ወይም ለሁንር ወሰጥ ገበያ የሚቀርብ
የሚከተሉ ነው፡
- 8) “በከልል የለቀለት የሚከተሉ” ማለት ማሽንን ወይም መሰራምን ተጠቁጥሮ ጥሩ ዕቃን
በመጠቀም የመጠን፡ የቅርብ ወይም የይዘት ለውጥ በማድረግና በማሻሻል ለለሎች
እንዲከተሉዎች በግብርናት የሚያገለግል የሚከተሉ ነው፡
- 9) “እነስተኛ አምራች እንዲከተሉ” ማለት የእንዲከተሉውን ባለቤት፡ የበተሰቦን አባላትና
ተቀባሪ ለራተቶችን ማይጠር ካ11 እስከ 50 ለወችን በቁጥሮች የሚያስማራና የጠቁላላ
ሂሳት መጠኑ ካብር ካ600,001 በር እስከ 10,000,000 በር (ከከልድ መቶ ስህ እንደ
ብር እስከ እስር ማረዳን በር) የሆነ አምራች እንዲከተሉ ነው፡
- 10) “መከከለኛ አምራች እንዲከተሉ” ማለት የእንዲከተሉውን ባለቤት፡ የበተሰቦን አባላትና
ተቀባሪ ለራተቶችን ማይጠር ካ51 እስከ 100 ለወችን በቁጥሮች የሚያስማራና የጠቁላላ
ሂሳት መጠኑ ካብር ካ10,000,001 በር እስከ 90,000,000 በር (ከከልር ማረዳን እንደ
ብር እስከ 90 ማረዳን በር) የሆነ አምራች እንዲከተሉ ነው፡
- 11) “ከፍተኛ አምራች እንዲከተሉ” ማለት የእንዲከተሉውን ባለቤት፡ የበተሰቦን አባላትና
ተቀባሪ ለራተቶችን ማይጠር 100 ለወችን በቁጥሮች በላይ የሚያስፈልና የጠቁላላ ሂሳት
መጠኑ ካብር ካ90,000,000 በር (ከከልር ማረዳን በር) በላይ የሆነ አምራች እንዲከተሉ
ነው፡
- 12). “የእንዲከተሉ ይረዳ ስነግር” ማለት እንደ እንዲከተሉ ባለቤት ይረዳ የሚሰጠውን
ድርጅት ተጠቁጥሮ በክርክሩ በሰው ይረዳ መጠን ከእነስተኛ ወደ መከከለኛ፡ ከመከከለኛ
ውደ ከፍተኛ መሽጢር ለቃል ነው፡
- 13) “የወጪ የሚከተሉ” ማለት በአገር ወሰጥ እንዲከተሉዎች ተመርቶ ለውጭ ገበያ የሚቀርብ
ሽቀት ወይም የሚከተሉ ነው፡
- 14) “ማሽን ለይ አውጥ” ማለት ለሚከተሉ ማግኘቱ የሚሰጠው ማሽናች የሚያርጋጋት፡
ለፊልም ተቋጥ የሚሆነ ጥሩ ዕቃዎች የሚቀመጥበትና ለለሆተኛው እንቅስቃሴ
የሚያስፈልግ የበታማ/መሆኑ መጠን በኋላ ማትር ስፋት ነው፡

- 15) "ጥገናት ለይ አውች" ማለት በእንደ ፍብርኩ ወሰጥ ያለትን የማምረቻ ክፍለዎች፣ የማምረቻ ማሽያች፣ ቁስቀልችን፣ አገልግሎት የሚሰጠ ክፍለዎችን ማለትም የጥራ ዕቂ ማለቀመጣ፣ የጥርት ማለቀመጣ፣ የጥገና ክፍል፣ መጠናና ማውረጃ በታን፣ የከተተዳሪር በርድ፣ የሰልጠና ክፍል፣ የከተከልት በታን፣ ለሰራተኞ አስፈላጊ የሆነ ክልሎችን ማለትም ተንተ በት፣ የማረራያ ክፍል፣ የህክምና ክፍል፣ ለውኬ፣ የመዘኝና ክፍል የጥበቃ ክፍል፣ የመከና ማቆሙያ የመሰሳለትን በስርዓት በማረራቸት ለአየጋንዳንዳ ክፍልና ማሽነ የሚያስፈልጋውን የበታ ስፋት በማስላት ፍብርኩ በጥርት ጥረትም ሆነ በሆት ወጪታማ እንዲሁን የሚያስችል የበታ አደረጃቸት ነው፤
- 16) "አምራቻ እንዲከተሉ" ማለት ማንኛውም የንግድ ተግባር ሆኖ በሞተር ሆይ የሚንቀሳቀስ ወይም ለማምረቻት የሚያገለግለ ባባከቶች፣ ማሽን፣ ተከናለኝ እና የሰው ሁኔታ በመጠቀም ምርት የማምረቻት እና አገልግሎት መሰጠትን ይጨምራል፤
- 17) "ቁጥር የሥራ ዕድል" ማለት በማናቸውም እንዲከተሉ ወሰጥ ሥራ ለይ የተለማሽ የበተሰብ አባላትን ችግር ከእንደ ዓመትና በላይ ለገንዘብ ገዢ የመለ ገዢ ተቀባዩ በመሆኑ በተደርጋል የደምወዝ ክፍያ በማግኘት የሥራ ዕድል የተፈጻሚነቶ ነው፤
- 18) "ገምጾች ከሚራ" ማለት በበር እና በበሩ በተደረሱ መዋቅያች ከእነስተኛ ወደ መካከለኛ ለተሽጋኑ እና ወደ ከለስተር ማධිስት ለመግባት ታሪቀ ለማያቀርቡ እነስተኛ ወይም መካከለኛ አምራቻ እንዲከተሉም የመሰራያ በታ ወይም መሬት እንዲሰጣቸው የቀረበትን ታሪቀ መነሻ በማድረግ የመሰራያ በታ ወይም መሬት መጠን ገምገጥ የውሳኑ ሁሉም ለማቅረብ የተቋቋሙ ከሚራ ነው፤
- 19) "የጊዜ ተራንካክናን" ማለት በፋይናንስ ተቋም ወሰጥ በተመሰነ ገዢ የሚታየውን የገንዘብ ተብና ወጪ በማስላት የባለሁበትን አቅም ለማውቅና መኖማ የሆነ የገንዘብ እንቅስቃሴ መኖሩን ለማረጋገጥ የሚጠቀም ለነድ ነው፤
- 20) "ባለሁበት" ማለት አትዮጵያ ወሰጥ ካተቋል ሥራ ለይ የዋሌ የአገር ወሰጥ ወይም የውጭ በለሁበት ነው፤
- 21) "ግንባታ መቋመር" ማለት በበታው ለይ ለመሰራት ከተፈቀዱ ግንባታ ወይም ሆንጂ በይንስ የመሰራት ሲሆ መሰራትና የከለን ግንባታ ለማከናወን የሚያስችለ የከለን በረቶች የማቀም ሥራ ማጠናቀቁ ነው፤
- 22) "ግንባታ ማጠናቀቁ" ማለት በሌላ የተፈቀዱ በታ ለይ እንዲገነባ የተፈቀዱን ግንባታ በተሰጠው የግንባታ ሲቋድ መሠረት መለ በመለ መሰራትና ወና ወና አገልግሎቶች ተማሪነትዎለት ለአገልግሎት አገኝ ማድረግ ነው፤

- 23) "ለዕስ" ማለት የተፈጥሮ ሌው ወይም በፊግ የሰዕስት መብት የተሰጠው አካል ነው::
- 24) በዘመኑ መመሪያ በወንድ ያች የተገለበው የሰትንም ይች ያነተቸል::

3. የተፈጸሚነት ወሰን

ይህ መመሪያ::

- (1) በሥራና ስልጠና ተቁም ከጥቃቅን ወደ አነስተኛ ተሽጭረው ሚከከለ የተደረገዋቸው::
- (2) በአንቀሳቸና አንቀሳቸናንት ተቁም የደረጃ ስምም አፈጻጸም መሠረት ከእነስተኛ
- ወደ መከከለኛ ተሽጭረው የመሰራይ በታ/መራት ለማጠረቅ እና
- (3) ወደ ከላስተር ማዕከላት ለመግባት ጥሩቁ በማያቀርብ አነስተኛ እና መከከለኛ አምራቻ
አንቀሳቸውች ላይ ሁሉ ተፈጻሚ ይሆናል::

ከፍል ሆለት

ከጥቃቅን ወደ አነስተኛ፣ ከእነስተኛ ወደ መከከለኛ ለተሽጭሩ እና ወደ ከላስተር
ማዕከላት ለማግባት አነስተኛ ወይም መከከለኛ አምራቻ አንቀሳቸውች የመሰራይ
በታ ለማግኘት ማሚያት ያለባቸው ቅድመ ሆኖታ እና መመልመያ መሰራርት::

4. ከጥቃቅን ወደ አነስተኛ፣ ከእነስተኛ ወደ መከከለኛ ለተሽጭሩ አምራቻ አንቀሳቸውች የመሰራይ በታ ለማግኘት ማሚያት ያለባቸው ቅድመ ሁኔታውች::

- (1) በደረጃ ስምም አፈጻጸም መመሪያ መሰረት ከጥቃቅን ወደ አነስተኛ፣ ከእነስተኛ ወደ
መከከለኛ የተሽጭሩ ለመሆኑ ማስረጃ ማቅረብ የሚችሉ::
- (2) ከጥቃቅን ወደ አነስተኛ፣ ከእነስተኛ ወደ መከከለኛ የተሽጭሩና ያለቀለት የአንቀሳቸ
ግርጻት የማያመርቱ ወይም ለሌላ አንቀሳቸ ባብዓት የማሆኑ በከልል ያለቀለት ፍርጻት
የማያመርቱ::
- (3) ከጥቃቅን ወደ አነስተኛ፣ ከእነስተኛ ወደ መከከለኛ የተሽጭሩ አንቀሳቸውች ወቂታዊና
አዋጅ የሆነ የንግድ ሥራ ዕቅድ ወይም የጥርክክት ሁኔታ እና ላይ አዎት ማቅረብ
የሚችሉ::
- (4) የዘመኑን ግብር በውቀቱ የከልል ለመሆናቸው ማስረጃ የማያቀርብ::
- (5) መንግሥት በገኘው ምድ ውስጥ እያሰሩ ያለ ከሆነ የሽድ ከሆድ ውስጥ ዕዳ
የለለባቸው፣ በጊዜያዊነት የመሰራይ በታ የውስጥ ከሆነ ድጋፍ የለሆነ ከሆድ ውስጥ ዕዳ
የለለባቸው ለመሆኑ ማስረጃ የማያቀርብ::

(6) ከጥቃትን ወደ አነስተኛ፣ ከአነስተኛ ወደ መከከለኛ የተሰጋገኘ አምራች እንዲሰትሬውች
በሚከተሉዎ ሁኔታ በእራቱ ጽዜ-ሳ ኮርድ ይደረግል፡-

ሀ) በጨርቃመርቁ፣ ቅጽና አልባት ጽዜ-ሳ ኮርድ፤

ለ) በአገርተርሰሰለንግ፣ የማብና ፊርማለያቸኩል ጽዜ-ሳ ኮርድ፤

ሐ) በእንጂዕቅ በረታብረት ጽዜ-ሳ ኮርድ እና

መ) በቴማክልና ከንሰትሬክሽን ባዛት ጽዜ-ሳ ኮርድ፤

5. ወደ ከለስተር ማዕከላት የሚገቡ አነስተኛ ወይም መከከለኛ አምራች እንዲሰትሬውች ማሚያት ያለባቸው ቅድመ ሁኔታዎች

(1) ለማምጣት የሚቀበው የጥርቃዬት ሁሉን ወይም የንግድ ስራ እቅድ አዋጅኩ፣
አካልማሪዎና ማህበራዊ ፊይዳ ሌያን በሚቻል መለከ መሆን ይኖርበታል፤

(2) የጥርቃዬቶች ማሽን ሌይ አውት (Machine layout) ማቅረብ አለባቸው፤

(3) በማስረጃነት የሚቀበው ማሽን ሌይ አውት ከጥርቃዬም ወይም ከማሽን አምራች
ካንጀው የመረጃ መረጃ የሚመለድ ይሆናል፤

(4) አምራች እንዲሰትሬውች ነገር ከሆነ የዘመኑን ግብር በውቅቱ የከልሎ ለመሆናቸው
ማስረጃ የሚያቀበው፤

(5) አምራች እንዲሰትሬውች መንግዶት በገንዘብ ምድ ወሰጥ እየሰሩ ያለ ከሆነ የሰድ
ከራይ ወዘዴ ዕዲ የለለባቸው፤ በጊዜያዊነት የመስራይ በታ የውሰድ ከሆነ ደግሞ
የለዘ ከራይ ወዘዴ ዕዲ የለለባቸው ለመሆኑ ማስረጃ የሚያቀበው፤

(6) ወደ ከለስተር ማዕከላት የሚገቡ አነስተኛ ወይም መከከለኛ አምራች እንዲሰትሬውች
በሚከተሉዎ ሁኔታ በእራቱ ጽዜ-ሳ ኮርድ ይደረግል፡-

ሀ) በጨርቃመርቁ፣ ቅጽና አልባት ጽዜ-ሳ ኮርድ፤

ለ) በአገርተርሰሰለንግ፣ የማብና ፊርማለያቸኩል ጽዜ-ሳ ኮርድ፤

ሐ) በእንጂዕቅ በረታ በረት ጽዜ-ሳ ኮርድ፤

መ) በቴማክልና ከንሰትሬክሽን ባዛት ጽዜ-ሳ ኮርድ፤

6. ከጥቃት ወደ አነስተኛ፣ ከአነስተኛ ወደ መከከለኛ ለተሰጋገኘ እና ወደ ከለስተር ማዕከላት ለሚገቡ አነስተኛ ወይም መከከለኛ አምራች እንዲሰትሬውች የመስራይ በታ ለማግኘት የሚያስተኞል መመለመያ መስፈርት

ከላይ በእንቀፅ 4 እና 5 የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ የመስራይ በታ/መራት/ የሚሰጣቸው
ከጥቃት ወደ አነስተኛ፣ ከአነስተኛ ወደ መከከለኛ የተሰጋገኘ እና ወደ ከለስተር ማዕከላት

የሚገበ አነስተኛ ወይም መከከለኛ አምራች አንቀሳቻቸው በየንብረት ዘርፍቸው እርዳ በእርዳ
ተወካይሬው የነጥበ ክበደቱ እያታየ የሚመዘገብ ይሆናል፡፡ ይከተማ፡-

- (1) ለወጪ ጥርት ማግኘት 10 ነጥብ
- (2) ተከ ጥርት ማግኘት ለሚቻሉ 10 ነጥብ
- (3) ለቴክኖሎጂ ፈጠራና አጠቃቁም 10 ነጥብ
- (4) ለሰራ ዕድል ፈጠራ 30 ነጥብ
- (5) ለአንጻሳትመንት ካተቋል 25 ነጥብ
- (6) የግብዓት አጠቃቁም 15 ነጥብ ይለማል

- (1) ለወጪ ጥርት ማግኘት 10 ነጥብ

ጥርቃቶችውን ለወጪ ገበያ ለሚያቀርብ አምራች አንቀሳቻቸው እንደየንብረት ዘርፍቸው
ከበደት የሚያገኘ ሲሆን ወጪት የሚሰጣቸው በተጨማሪ ለወጪ ጥርት የሚያቀርቡት 50
ቦመቶ እና በንግድ ሲሆ ዕቅድቸው ወይም የጥርቃቶች ሁሳቸው ላይ ያስቀመጥት የወጪ
ጥርት መጠን ደንብ 50 በመቶ የሚያዝ ሆኖ የሆነት ለጪት የመጨረሻ ወጪት
የሆናል፡፡

- ሀ) በጨረታዊሮች፣ አሌባባትና የቆዳ ወጪቶች የተለማሩ 60 በመቶና በላይ ወጪ
ወጪ ካለሁ ወይም በከፈል ያለቀለት ጥርት አምርተው ጥርቃቶችውን ወጪ ወጪ
ለሚልሁ አምራች አንቀሳቻቸው በግብዓትነት 50 በመቶና በላይ የሚያቀርብ
ከሆነ 10 ነጥብ እንዲያገኘ ይደረጋል፤
- ለ) በአንድ-ጥርሱላንግ፣ የሚበኩ ቁርማልያችና 30-ሽ ዘርፍ የተለማሩ 50 በመቶና
በላይ ወጪ ወጪ ካለሁ ወይም በከፈል ያለቀለት ጥርት አምርተው ጥርቃቶችውን
ወጪ ወጪ እሚልሁ አምራች አንቀሳቻቸው በግብዓትነት 40 በመቶ የሚያቀርብ
ከሆነ 10 ነጥብ እንዲያገኘ ይደረጋል፤
- ሐ) ከሚከለኝ ከንሰትራኩን ቅብዓት፣ እንጨትና በረታብረት 30-ሽ ዘርፍ
የተለማሩ 40 በመቶ ወጪ ወጪ ካለሁ ወይም በከፈል ያለቀለት ጥርት
አምርተው ጥርቃቶችውን ወጪ ወጪ እሚልሁ አምራች አንቀሳቻቸው
�ግብዓትነት 50 በመቶና በላይ የሚያቀርብ ከሆነ 10 ነጥብ ያገኙል፤
- መ) በዚህ አንቀጽ 30-ሽ አንቀጽ (1) ስር ከተዘረዘሩት የከፍተኛ ነጥብ በታች የሚልሁ
አምራች አንቀሳቻቸው የሚሰጣው ነጥብ የከፍተኛውን መንኛ በሚኖሩ
በመቶና እያተለለ የሚሰጥ ይሆናል፤

- መ) በዚህ አንቀጽ 30-ሰ አንቀጽ (1) ስር የተዘረዘሩት እንዲተጠበቁ ሆነው ሁሉቱንም
ተግባራት በእኔና ሌይ የሚያከናወን አምራች እንዲስተር ካሆን ስለቱ በሁሉቱም
ተክርቶ ይደመርና ከከፍተኛው ነጥበ ከበለው ከፍተኛውን ነጥበ በቻ ይሰጣቸል፡፡
ለምሳሌ፡- እናደ በጨርቃቁዬርቁ ጽዜ-ሰ ኮርፍ የተለማገ አምራች እንዲስተር በተግባራዊ ሂደቱ
ለመዘን የሚገኘው የሚገኘው ነጥበ ይሰጣቸል፡፡
- የገር ገን ባቀረበው የንግድ ሲሆ ዕቅድ ወይም የጥርሱት ሁሳን 30 በሙቀት የሚገኘው ወደ
ውጭ የሚልኩ መሆኑን በይሳይ (30/60)*10= 5 ይሆናል፡፡ እንዲስተርው የሚያገኘው
ጠቃላላ ወጪት (0 +5)/2 = 2.5 ነጥበ ይሰጣቸል ማለት ነው፡፡
- ፳) በከፈል ያለቀለት የሚገኘው አምርቃው የሚገኘውን ወደ ወጭ ለሚልኩ አምራች
እንዲስተርዎች በግብዓትነት የሚያቀርቡ ካሆን በተመሳሳይ መንገድ የሚሰራ ይሆናል፡፡
- (2) ተከ የሚገኘት ለሚቻሉ አንቀጽ 10 ነጥበ
- ተከ የሚገኘት ለሚቻሉ አንቀጽ እንዲስተርዎች እንደየንዑስ ኮርፍው ከበለት
የሚያገኘው ሌሎች ወጪት የሚሰጣቸው በተጨማሪው ገዢ የሚገኘን መተካት የሚቻሉ 50 በሙቀት
እና በንግድ ሲሆ ዕቅድና ወይም የጥርሱት ሁሳዎች ሌይ ያለቀመጣት የተከ የሚገኘው መጠን
ደንቅ 50 በሙቀት የሚያገኘው ሆኖ የሆነው ወጪት የመጨረሻ ወጪት ይሆናል፡፡
- ሀ) በበረታ በረት እና እንዲሁ ወጪቶች የተለማገ 60 በሙቀቱ በላይ ተከ የሚገኘ
የሚያመርቱ ወይም በከፈል ያለቀለት የሚገኘው አምርቃው ተከ የሚገኘ ለሚያመርቱ
አምራች እንዲስተርዎች በግብዓትነት 50 በሙቀቱ በላይ የሚያቀርቡ ካሆን 10 ነጥበ
የሚያገኘው ይሆናል፡፡
- ለ) በቴማክልና ከንሰትናኝነት ገብዓት ጽዜ-ሰ ኮርፍ የተለማገ 50 በሙቀቱ በላይ ተከ የሚገኘ
የሚያመርቱ ወይም በከፈል ያለቀለት የሚገኘው አምርቃው ተከ የሚገኘ ለሚያመርቱ
አምራች እንዲስተርዎች በግብዓትነት 50 በሙቀቱ በላይ የሚያቀርቡ ካሆን 10 ነጥበ
የሚያገኘው ይሆናል፡፡
- ሐ) በጨርቃቁዬርቁ፡ አልባሽና የቆዳ ወጪቶች የተለማገ 40 በሙቀቱ በላይ ተከ የሚገኘ
የሚያመርቱ ወይም በከፈል ያለቀለት የሚገኘው አምርቃው ተከ የሚገኘ ለሚያመርቱ
አምራች እንዲስተርዎች በግብዓትነት 50 በሙቀቱ በላይ የሚያቀርቡ ካሆን 10 ነጥበ
የሚያገኘው ይሆናል፡፡
- መ) በኢትዮጵያ የሚገኘ ፊርማለያዕክና ጽዜ-ሰ ኮርፍ የተለማገ 30 በሙቀቱ በላይ
ተከ የሚገኘ ለሚያመርቱ ወይም በከፈል ያለቀለት የሚገኘው አምርቃው ተከ የሚገኘ
ለሚያመርቱ አምራች እንዲስተርዎች በግብዓትነት 50 በሙቀቱ በላይ የሚያቀርቡ ካሆን
10 ነጥበ የሚያገኘው ይሆናል፡፡

ա) ԱԻՆ ՀՅԴՔ ՅՈՆ ՀՅԴՔ (2) ԱԾ ԻՒԱՀԱԲԴԻ ԻԻԲԴԻ ՆԴՊ ՈԺԴ ԻՒ. ԹԿԴ ՔՊՀՄԸՑԿ: ՀՅՇՎԴ ՀՅԴՈՒՇՎԴ ՔՊՀՄԸՑ ՆԴՊ ՔԻԲԴԻ ՄՈՒԴ ՈՄԳԵԴ ՈՄՖԴ ՀՐԴՈՂ ՔՊՀՄԸՑ ԲՄԳԱ:

Հ) ԱԻՆ ՀՅԴՔ ՅՈՆ ՀՅԴՔ (2) ԱԾ ՔԻԱՀԱԲԴԻ ՀՅԴՈՒՄՈՓ ՄՆՎ. Ս.ԼԿՅՋ ԴՊՈՒԴ ՈԽՆԸ ՂՅ ՔՊՀԻՆՎ ՀՅՇՎԴ ՀՅԴՈՒՇՎԴ ԻՄՆ ՈՆԿ: ՈՍ.ԼԿՅՋ ԴՈԾԿ ՔԸՄԸՑ ԻԻԲԴԻ ՄՈՒԴ ՆԴՊ ԻՈԼՈ ԻԻԲԴԻ ՄՈՒԴ ՆԴՊ ՈԲ ՔԸՄՊԱ:

ԱՊՈԱԼ:- ՀՅԸ ՈԽԱԾՔԱԾԿ ՅՈՆ ԱԿԲ ՔԻԱՊԸ ՀՅՇՎԴ ՀՅԴՈՒՇՎԴ ՈՒՊՊԸՎ ՎՃ ՈԽՈՒՆ ՔՊՅՋ ԻՒ. ԹԿԴ ՔՊՀՄԸՑԻ ԻՄՆ ԱԾ ՆԴՊ ՔԸՄՊԱ: ՆԿ ՂՆ ՊԳՀԱՄ ՔԴԴԸ ՈՃ ծՔԸ ՈՅԸ ՔՏԸԸՀԻ ՍԴՐ 30 ՈԽՖ ՔԸՀԿ 70. ԹԿԴՆ ՔՊԴԻ ՄՈՄՆՆ Ո.ՔԴԸ (30/40)*10= 7.5 ԲՄԳԱ: ՀՅԴՈՒՇՎԴ ՔՊՀՄԸՑ ՄՊՀԱ ՄՊԵԴ (0 +7.5)/2 = 3.75 ՆԴՊ ՔԸՄՊԱ ՄՊՀԱ ՆՎ:

Ո) ՈՒԽԱ ՔՈՓՈՒԴ ԹԿԴ ՀԿԿԿԴՎ ԻՒ. ԹԿԴ ԼՊՀՄԸՑԿ: ՀՅՇՎԴ ՀՅԴՈՒՇՎԴ ՈՊՊԴՆԴՆ ՔՊՀՓԸԸ ԻՄՆ ՈՒՄՈՒՋ ՄՈՎՋ ՔՊՀԱԾ ԲՄԳԱ:

(3) ԼԵՒԾԱԾ ՀԱՄԱՆ ՀՈՓՔՄ 10 ՆԴՊ

ՀՅՇՎԴ ՀՅԴՈՒՇՎԴ ՔՊՀՓԸԸ ԵՒԾԱԾ ՄՊԵԴ ՔՊՀԱՊԴՎ ՈՒԽԱՊ ՀԿԸ ԵՒԾԱԾ ԼԵ.ՄԸ ՈՅԸ ԼԵ.ՄԸ 50 ՈԽՖ ՀԿ ՈՅՋԸ ՈՃ ծՔԸԴՎ ՈՅԸ ՈՒԾԸԸԻ ՍԴՐԸՎ ՂՅ ՔՆՓՄՈՒԴՆ ԵՒԾԱԾ ՀԱՄԱՆ ՀՈՓՔՄ ԶՊՋ 50 ՈԽՖ ՔՊՀՄ ՄԸ ՔՍ.ԼԿ: ՀՊՀԸ ՄՊԵԴ ՔՊՀԱԾ ՈՒԽԱ ՔՊՀԱԾ ՀՈՓՔՄ ԲՄԳԱ:

Ո) ՈՒԽԱՊ ԱՄ ՂՅ ՔՊՀՄ ՆԴՊ: -

1. ԱՍԴԸԴՆ ՀԿԸ ՔՄՆ 3 ՆԴՊ:
2. ՀԿԸ ՊՅՄՅՋ ԵՒԾԱԾՎ ԹԿԴՆ ՈՒԾԸ ՄԱՆԴ ԳՐԱԴ ԼՊԳԱՆԴ ԻՄՆ 2 ՆԴՊ:
3. ՔՊԳԱԴ ՀՊՄ ԻԻԲԴԻ ԻՄՆ 3 ՆԴՊ:
4. ՔՊՀՄՈՓՄ ԿՅԸ ՄՊԵԴ ՀԿԸԴ ԻՄՆ 1 ՆԴՊ:
5. ԻԱԿԱՊ ՊԱԽԱ ՀՆԴ 2Ը ՔՊՀՓԸԸ ԻՄՆ 1 ՆԴՊ:

Ո) ՈՅՋԸ ԱՄ ծՔԸ ՈՅԸ ՈՒԾԸԸԻ ՍԴՐ ՂՅ ՔՊՀՄ ՆԴՊ: -

1. ԱՍԴԸԴՆ ՀԿԸ ՔՄՆ 3 ՆԴՊ:
2. ՀԿԸ ՊՅՄՅՋ ԵՒԾԱԾՎ ԹԿԴՆ ՈՒԾԸ ՄԱՆԴ ՄԱՆ ԱՊԳԱԴ ՈՒԽԱ ՔՊՀՄ ԻՄՆ 2 ՆԴՊ:
3. ՔՊԳԱԴ ՀՊՄ ԻԻԲԴԻ ԻՄՆ 3 ՆԴՊ:
4. ՔՊՀՄՈՓՄ ԿՅԸ ՄՊԵԴ ՀԿԸԴ ԻՄՆ 1 ՆԴՊ:

5. ከኢትዮጵያ ባለቤት ወርድ የሚያቀረብ ከሆነ 1 ነጥበ፡፡

(4) ማሸራ ዕድል ፈጻሚ 30 ነጥበ

አምራች እንዳሰተረዥ የሚፈጥሩት ቅሬ የሥራ ዕድል ወጪት የሚያስማቸው በተጨማሪ የሂጻሚ የሥራ ዕድል መረጃ 50 በሙቶ እና በንግድ ሥራ ዕቅድቸው ወይም በጥርሱት ማሳደግ ማስቀመጥ ማረጃ ይገባ በሙቶ የሚያዘው ሆኖ የሆነ አማካይ ወጪት የሚፈጸመ ወጪት ይህንን ይመናል፡፡ ነገር ገን በተጨማሪ የሂጻሚ የሥራ ዕድል የሚያስቀመጥ ወጪዎችን ማስፈጸም ይመከራል፡፡ ይህን እንደ ወደ ካላበተር ማሻሻለት ለመግባት ጥያቄ የሚያቀርቡ አዲዲለ አነስተኛ ወይም መካከለኛ አምራች እንዳሰተረዥ ከሆነ የንግድ ሥራ ዕቅድቸው/ጥርሱት ሁሳዊው ለይ የተቀመጠውን የትርጉሙን መቆረሻ ማማረታቸውን በማየት የሚውቆደ኏ ይመናል፡፡ ስለሆነም፡-

ሀ) ለማምጣዊ የቀረበው ከጥቃቻን ወደ አነስተኛ የተሽጋገረ አምራች እንዳሰተረዥ 50 እና
በላይ፡ ከአነስተኛ ወደ መካከለኛ የተሽጋገረ አምራች እንዳሰተረዥ ይገባ እና
በላይ ለሆነ ነገሮች ቅሬ የሥራ ዕድል የሂጻሚ ከሆነ 30 ነጥበ ያገኘል፡

ለ) ለማምጣዊ የቀረበው ከጥቃቻን ወደ አነስተኛ የተሽጋገረ አምራች እንዳሰተረዥ ከ50
በታች፡ ከአነስተኛ ወደ መካከለኛ የተሽጋገረ አምራች እንዳሰተረዥ ይገባ እና
በታች ለማሆነ ነገሮች ቅሬ የሥራ ዕድል የሂጻሚ ከሆነ የክፍተኛውን ነጥበ መነሻ
በማድረግ በስሌት የሚሰራ ይመናል፤

ሐ) ይህን እንደ በሆነቱም መመዘኛው ከትርጉሙ መነሻ በታች የሰው ተይል ያለው
ከሆነ ነጥበ አያዝኝም፡፡

(5) ለእንበስተመንት ከተቋል 25 ነጥበ

አምራች እንዳሰተረዥ ያረጋገጥ የእንበስተመንት ከተቋል ወጪት የሚያስማቸው በተጨማሪ
የፈረጥ የእንበስተመንት ከተቋል መጠን 50 በሙቶ እና በንግድ ሥራ ዕቅድቸው ወይም
በጥርሱት ማሳደግ ማስቀመጥ ማረጃ ይገባ በሙቶ የሚያዘው ሆኖ የሆነ አማካይ
ወጪት የሚፈጸመ ወጪት ይህንን የእንበስተመንት ከተቋል ተከከለኛነት የሚያስቀመጥ ወጪዎችን
የፈረጥ የእንበስተመንት ከተቋል መጠን የሚያዘው ሆኖ የሚያስቀመጥ ወጪዎችን
መካከለኛ አምራች እንዳሰተረዥ ከሆነ የንግድ ሥራ ዕቅድቸው /ጥርሱት/ ሁሳዊው ለይ
የተቀመጠውን የእንበስተመንት ከተቋል መጠን የትርጉሙን መቆረሻ ማማረታቸውን በማየት
የሚውቆደ኏ ይመናል፡፡ ስለሆነም፡-

ሀ) ለማምጣማ የቀረበው ከጥቃቅን ወደ አነስተኛ የተሰጠገረ አጥልች አንቀሳቸው 600,001 በር
እና በለይ፣ ከአነስተኛ ወደ መካከለኛ የተሰጠገረ አጥልች አንቀሳቸው ደግሞ 90 ማረጋገጫ
በር እና በለይ ሁሉት ያለው ከሆነ 25 ነጥበ ያገኘል፤

ለ) ለማምጣማ የቀረበው ከጥቃቅን ወደ አነስተኛ የተሰጠገረ አጥልች አንቀሳቸው ከ600,001
በር በታች፣ ከአነስተኛ ወደ መካከለኛ የተሰጠገረ አጥልች አንቀሳቸው ደግሞ ከ90
ማረጋገጫ በር በታች ከሆነ የከፍተኛውን ነጥበ መነሻ በማድረግ በስለት የሚሰራ
ይሆናል፤

ሐ) ይህን እና በሁሉም መመዘኛውን ከተርጻሙ መነሻ በታች የኢንስቲትዩት ከተቋል
መጠን ያለው ከሆነ ነጥበ አያገኝም::

(6) የጥራ ዕቂ አጠቃቀም 15 ነጥበ

ሀ) የህንጻ ወሰኑ ጥሩ ዕቂ ወይም በከራል ያለቀለት የህንጻ ወሰኑ የኢንስቲትዩት የሚችልን
80 በመቶና በለይ የሚጠቀሙ አጥልች አንቀሳቸው ተቋል ነጥበ ያገኘል፤

ለ) የህንጻ ወሰኑ ጥሩ ዕቂ ወይም በከራል ያለቀለት የህንጻ ወሰኑ የኢንስቲትዩት የሚችልን
ከ80 በመቶ በታች የሚጠቀሙ አጥልች አንቀሳቸው የከፍተኛውን ነጥበ መነሻ
በማድረግ በስለት ይሆናል፤

ሐ) የኢንስቲትዩት አንቀሳቸው የሚጠቀሙውን የጥራ ዕቂ መለያ በመለያ ከዚህ አገር
አስተዳደር የሚጠቀም ከሆነ የከበደቱን 25 በመቶ ነጥበ ይለመዋል፤

መ) በዘመኑ እንቀጽ 30-ኩ እንቀጽ (6) ከፈልጊ ተሸ ሆ) እስከ አ) የተጠቀሰው ለነፃር አጥልች
አንቀሳቸው ወጪት የሚሰጣው በተገባር ሌይ ያለውን የግብዓት አጠቃቀም መረጃ
በመለያዊ ሌሎች ለአዲስአበባ ግን የንግድ ሌሎች ዕቂ/የፕሮጀክት ለነፃ ሌይ የተቀመጠውን
በማየት የሚሰጣ ይሆናል::

ወ) በዘመኑ እንቀጽ የተጠቀሰት እንደተጠበቀ ሆኖ በማህበር ለተደረሱ የለቻች ቅጥር h25-
49 በመቶ ከሆነ ተጨማሪ 3 ነጥበ ለማጠረቸቸነት ይለማል::

ጋ) በለቻች ባለቤትነት ወይም በማህበር ለተደረሱ የለቻች ቅጥር 50 በመቶና በለይ ከሆነ
እንደለቻች ባለቤትነት ተቀጥሮ ተጨማሪ 5 ነጥበ ለማጠረቸቸነት ይለማል::

ሻ) በእንቀጽ 6 የዘመኑ እንቀጽ (6) የተዘረዘሩት እድተጠበቀ ሆኖ አከላ ነጥበ
አይነመዘገበ::

1. ወደፊት በወጪ በለት መካከል ከሆነ ቅድመች ለሌት ይመጣል::
2. ወደፊት በግለጾበና በማህበር (በንግድና በሆነበት ሥራ ማህበር) ከሆነ ቅድመች
ለማህበር ይለማል::
3. ወደፊት በተመሳሳይ የታና እድረሻዎት ከሆነ የለው አካውማዎች ቀይ ይመረጥል::

ክፍል ማስታ

የመሰረም በታ ነገድ፡ የሚለፈው ካጥቢ አስጥጥ እና የመሰረም በታ መጠን
አውሳድን

7. የመሰረም በታ ነገድ፡

- (1) ከተቁዋን ወደ አነስተኛ፡ ከአነስተኛ ወደ መከከለኛ የተሽጭሩ አምራች እንዲከተለዋቸች የመሰረም በታ ለማግኘት ከከተማ አምራች እንዲከተለዋቸች የር የመዋሪዎች አቅም ስለማይይርቷው ከተማው ወይም ወረዳ አስተዳደሩ በየጊዜ አርሱችው እርስ በእርስ በአንቀጽ 6 ሰር በተዘረዘሩት መስራርች መሰረት በማውያድር አስና ለማሆነት የመሰረም በታ ማዘጋጀት፡ ማልማትና ማስተላለፍ ለራ ይሰራል፡
- (2) ከተቁዋን ወደ አነስተኛ፡ ከአነስተኛ ወደ መከከለኛ ለማሽጭሩ አምራች እንዲከተለዋቸች የሚለጥ በታ ነገድ ከከተማው የወደፊት እናገት የር የሚጣጥም፡ ሆኖም አቀፍ የተቀናዣ ድጋፍ ለመሰጠት የሚያስችል፡ እንዲሁም ወጪታማና ቁልጥኑ የመሰረተ-ልማት አገልግሎቶች ለመዘርጋት የሚያመቻ ሆኖ መደረሱት አለበት፡
- (3) ከተቁዋን ወደ አነስተኛ፡ ከአነስተኛ ወደ መከከለኛ ለማሽጭሩ አምራች እንዲከተለዋቸች የተለየ በታወች የከተማው ወይም የወደፊት እስተዳደሩ የዘጋጀውን መሰረት በማመለከተው ቅዱም የካሳ ክፍያ ተመን በመሰረት ታክክለኛነቱን እረጋግጣ ሌሎች በለሆነ፣ የካሳ ክፍያውን እንዲከፈል በማድረግ ከለስተኛ ወገን ነፃ እንዲሆና መሰረተ-ልማት እንዲሆለት እያደረገ ተወዳድረው ለሚያገኘው ከተቁዋን ወደ አነስተኛ፡ ከአነስተኛ ወደ መከከለኛ ለተሽጭሩ አምራች እንዲከተለዋቸች የስተላለፍል፡
- (4) መጋዢዎት በራሳ በቻት ለአነስተኛ እና መከከለኛ አምራች እንዲከተለዋቸች የሚዘዋዏ ክለስተር ማቆከለት ለገንባብችው የሚችሉ የመሰረም በታወችን በመለየት እና ከዚህ በራሳ በመጋዢዎት የተገነዘ ክለስተር ማቆከለትን ታግርቃቻውን እየፈቱ ለመሰረም ምክንያት በማድረግ ወደ ክለስተር ማቆከለት ለመግባት በጥያቄው መሰረት ተወዳድረው ለለ-. አነስተኛ ወይም መከከለኛ አምራች እንዲከተለዋቸች የስተላለፍል፡

8. የሚለፈው ካጥቢ አስጥጥ

- (1) የመሰረም በታ የሚለጥቷው ከተቁዋን ወደ አነስተኛ፡ ከአነስተኛ ወደ መከከለኛ የተሽጭሩ እና ወደ ክለስተር ማቆከለት የሚገቡ አነስተኛ ወይም መከከለኛ አምራች እንዲከተለዋቸች ክለይ የተቀመጥትን የማውያድር ካጥቢ እንደቀደም ተከተለቷው በማያመጠት ወጪት መሰረት እያታየ ባለው የመሰረት አቅርቦት መጠን ወይም የካለስተር እያነት የሚለጥ ይሆናል፡

- (2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) የተገለበው እንደተጠበቀ ሆኖ ውድድና የደረሰ ስምምነት ማረጋገጥ እና የንግድ ሲሆን እቅድ/የተርጉክት/ ሁኔታ በቃል በሚያቀርብ እና እንዲከተለው መካከል ከሆነ የደረሰ ስምምነት ማረጋገጥ እና እንዲከተለው ቅድሚያ የሚሰጥ ይሆናል::

9. የመሰራይ በታች መጠን አውሳኔ::

- (1) ለማምጣማ የሚቀርቡው የአምራቻ እንዲከተለው የንግድ ሲሆን እቅድ ወይም የተርጉክት ሁኔታ አዋጅነቱ፣ አካልማሪዎች ማህበራዊ ፊይልዎ ተደቶ የተሰለኝ ቅድመ ሁኔታዎችን ያማለ ሆኖ ለገኘ ለውድድር ይመለመላል::
- (2) ከተቋኑ ወደ አነስተኛ፣ ከእናስተኛ ወደ መካከለኛ ለተፈጻሚ እና ወደ ከላስተኛ ማጀከለት ለማጠበቅ አነስተኛ ወይም መካከለኛ እምራቻ እንዲከተለው የሚሰጠው የበታ መጠን የሚመለው ለጠቅሞች በሚያቀርቡው ጥገናትና ማሽን ለይ አውጥ መሰረት ይሆናል::
- (3) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) ለተጠቀሰው በማስረጃነት የሚቀርቡው ማሽን ለይ አውጥ እንዲከተለው የሚሰራበትውን ማሽናቸና ተጨማሪ ተገዘተው የገቢ ማሽናቸ ለኖሩ ይግባኝ የተገዘበትን ደረሰኝ (Commercial Invoice)፣ በንግድ ሲሆን የቅርቡ መመረት ተገዘተው ለማጠበቅ ማሽናቸውን ይግባኝ ከአምራቻቸና እቅዱበዎች ማስረጃ ማቅረብ ይጠበቅበታል::
- (4) ለተገናት ለይ አውጥ ይግባኝ በስታንዳርሻ መሰረት ገዢዎች ከሚችው ከሚያቀርቡው የውሳኔ ሁኔታ በመነሳት በየደረሰው የሚገኘው እንዲከተለኝ እንሰሳትመንት ተቋም የማኬቸመንት አካል የሚመለን ይሆናል::

ከፍል እኔት

መጠትን ይፋ ስለማድረግ፣ የመሰራይ በታች /መፈት/ ስለማስተላለፍ እና ወደ ታዋቦ ስለማስተባጥ

10. ወጪትን ይፋ ስለማድረግ

- (1) ለቀረበው ጉዳይ ሲሆን ዕቅድ/ጥርጉክት የሚያስፈልጉው የመፈት መጠን ወይም ከላስተኛ ማጀከል በተቋሙ ገዢዎች ከሚችው ተገኘዋል ማሽናቸውን ከዚያ በጀት ለከተማ ከንተባየ/የዚከተል ከንተባየ ወይም ለመረዳ ቅና አስተዳደር/የዚከተል አስተዳደር ወይም በእነዚህ አካላት ሁጻዊ ወከልና የተሰጠው አካል እንዲያዙድቷው በማድረግ በርመ የወደቀዱት ወጪት በዚ ቅናት ወሰጥ ይፋ ይደርጋል::
- (2) ወጪቱ ይፋ ከሆነበት ቅን ይምር በማስተወቂያ ለሌሎ ለይ ለይ ተከታታለ የበኩ ቅናት የሚችው ይሆናል::

(3) በርዕስ በማስታቸውኝ ከገልጻት ቅን ይምር በለት 5 ተከታታይ የሰራ ቁጥር ወሰን
ምንም ቀረታ ካልቀበብ የተወሰነለትን የመሬት መጠን ወይም የመሰረቶ በታ
ለባለሁበቱ ያስተላልፏል::

11. የመሰረቶ በታ ወይም መሬት ማስተላለፍ እና ወደ ትግበራ ማስገባት

- (1) በእንቅስ 6 በተገለጻት የመመልመያ መሰራርቸው መሰረት ተገኘዋል ለለፈ ጽጋድ ሲሆ
ልቻድ ወይም ተርሱት መሬት/መሰረቶ በታ የተለለፏል::
- (2) በዚህ እንቅስ 30-ስ እንቅስ (1) መሰረት የተሰጠውን መሬት ከሚመለከተው ተቋሙ
የለዘ ወል በመወሰድ ካርታና ተለን በለመ በማስታት በ1ወር ጊዜ ወሰን
እንዲያጠናቸው ማድረግ፤ ከለበተር ማሻሻል ከሆነ ደንብ ከሚመለከተው ተቋሙ
የከራይ ወል በእንዳ ወር ወሰን በመወሰድ ወደ ትግበር እንዲገባ ማድረግ፤
- (3) በዚህ እንቅስ 30-ስ እንቅስ (2) ካርታና ተለን የተሰራለት ተርሱት በአማራ በሂሳዊ
ካልላዊ መንግስት የተሽጠለው የከተማ በታን በለዘ ለማስተካከል የወጣው ደንብ ቁጥር
103/2004 እንቅስ 36 ቤት እንቅስ (1) መሰረት ከዚ ወር ባልበለው ጊዜ ወሰን
የግንባታ ሂቻድ እንዲያወጣ ይረዳዋል::
- (4) በዚህ እንቅስ 30-ስ እንቅስ (3) የግንባታ ሂቻድ የተሰጠው ተርሱት የለዘ ወል
ከወሰደበት ጊዜ ይምር ለመከከለኛ ጽጋታ 12 ወራት፤ ለከፍተኛ ጽጋታ በ18 ወራት
ውሰጥ ጽጋታውን እንዲያምር ይረዳዋል::
- (5) በዚህ እንቅስ 30-ስ እንቅስ (3) የግንባታ ሂቻድ የተሰጠው ተርሱት ጽጋታ
ለማጠናቸው ለመከከለኛ ጽጋታ 24 ወር /ሁለት አመት/፤ ለከፍተኛ ጽጋታ 36 ወር
/ሁለት አመት/ ጽጋታውን እንዲያጠናቸው የሚደረግ ሆኖ ጽጋታውን በወቅቱ
የሰጠናቸው ከከቅም በለይ በሆነ የሚከተሉት መሆኑን በርዕስ በማስረጃ ለያረጋግጥ
ተጨማሪ የእንዳ አመት ጊዜ ተስተዋጥ እንዲያጠናቸው ይረዳዋል::
- (6) በዚህ እንቅስ ከ30-ስ እንቅስ (1) እስከ (5) የተዘረዘሩት እንደተጠበቀ ሆነው
ገንባታውን በተቀመጠለት የሂሳዊ ጽጋታ ወሰን በማጠናቸው ምርት ወደ ማምረት
እንዲገባ ይረዳዋል::

ከፍል አምስት

መራት/የመሰረም በታ/ ወሰንው በወላኝው መሠረት ወደ ትግበር በማይገባ
ባለሁበቻቸ ሌይ ሰላምዎስና እርምጃዎች እና ቁልጋን ሰላምነትናንድ

12. መራት/የመሰረም በታ/ ወሰንው በወላኝው መሠረት ወደ ትግበር በማይገባ ባለሁበቻቸ ሌይ ሰላምዎስና እርምጃዎች፡-

- (1) በርዕም መራት /መሰረም በታ የሰጣቸውን የአምራቸ እንዲስተር የንግድ ሥር ይቻል/
የጥርቃቅና ለነፃን መሳሪያ መረጃ አይደለም በመያዝ ለደታፍና ከትትል የዚህ ሆኖታ
እንዲሸጠር ያደረገል፤
- (2) በአንቀጽ 11 ከጊዜ እንቀጽ (2) እስከ (5) የተገለጹትን የግንባታ ይረዳውንን ሂደት
ታፍና ከትትል ማድረግ፤
- (3) በአንቀጽ 11 ከጊዜ እንቀጽ (2) እስከ (5) የተገለጹት የግንባታ ገዢ ገዢ መሰረት
ውደ እለፈዋም ያልገቡ ተረጋግጧቸ፡-
 - ሀ) የግንባታ ገዢ ከሚለው በፊት እንደ ወር ቅደም በለ የጥርቃቅና ባለቤት
ወይም ሁዋዊ መከልና ለተሰጠው አካል በርዕም የቁል ማስጠናቀቂያ
ይሰጠዋል፤
 - ለ) በዘሱ እንቀጽ 30-ስ እንቀጽ (3) ፍል ተሸ ሆ) መሰረት የተሰጠውን የቁል
ማስጠናቀቂያ ተግባራዊ ካለደረገ የግንባታ ገዢ በተጠናቀቀ በወሰኑታቸው ወር
መጨረሻ ሌይ በርዕም የተሰጠውን ካርታ እንዲመከናና መፈቱም ወደ መራት
ጥቅም እንዲገባ በማይረዳ ለሚመለከተው ተቁጥ የማሳወቂ ስራ በመሰረት ለሌላ
እልማት ባለሆነ እንዲተለብ ያደረገል፤
 - ሐ) በዘሱ እንቀጽ 30-ስ እንቀጽ (3) ፍል ተሸ ሆ) መሰረት የተሰጠውን የኢትዮ
ማስጠናቀቂያ ተግባራዊ ካለደረገ የግኝና ማስጠናቀቂያ በተሰጠው በንግድ ወር
መጨረሻ ሌይ በርዕም የተሰጠውን ካርታ እንዲመከናና መፈቱም ወደ መራት
ጥቅም እንዲገባ በማይረዳ ለሚመለከተው ተቁጥ የማሳወቂ ስራ በመሰረት ተቁጥ
እልማት ባለሆነ እንዲተለብ ያደረገል፤
- (4) በዘሱ እንቀጽ 30-ስ እንቀጽ (3) ከፈልጋል ተሸ ሆ) እስከ ስ) የተገለጹው እንደተጠበቀ
ሆና ባለሆነ በተሰጠው መራት ሌይ ባንባታ ይሞር ያቻሉበት (የለጠናቀቀ)፤ ባንባታ
ሙሉ በመሳሪያ ማሽን አስተያየት በወቅቱ ወደ ማምረት ያልገባ፤ እንዲሆና
የርጋት ይሞር ያለበቁ ምክንያት ያቻሉበት ከሆነ ከመራት ለሌላ ያለውን የንብረት ባንባታ
እልማት ባለሆነ እንዲተለብ ያደረገል፤

በማድረግ የሚተለፈ ሌ.ምን መሬታን ተረክዴ በለማልማት ለመንግስትና ለህዝብ
የሰጣቸን ተቁጥ ታሳቢ በማድረግ 10 ተርጉንት ቅባት እንዳከፍል የማድረግ
ይሆናል፤

(5) ወደ ካላከተር ማቆከላት በከራይ የገበ አጥራች እንዲሰትሬውች በከራይ ወላቅው-
መሬት ወደ ስራ ካልገበ በእንዲሰትሬና እንሰነትመንት ተቁጥ የከተትልና ድጋፍ
ማስረጃን መሬት ወል የያዘው አካል እርምጃ ይመስቀል፤ ወሳኔውንም ለበርው-
ያለውቻል፡፡

13. ቅራታን ስለማስተኞች፡

(1) በንግድሮ ዕቅድ/ጥርቃኒቶች/ ምልሙ ሌይ የሚገኘን ቅራታ ስለማስተኞች፡-

ሀ) በዘርሱ መሰማራት የሚፈልግ የአጥራች እንዲሰትሬ የሚቀርብ ጽጌድ ሥራ
ዕቅድ/ጥርቃኒቶች ሲኖሩ በእንዲሰትሬና እንሰነትመንት ተቁጥ ማለትም በወረዳ፤
በከተማ አስተዳደር እና በረዚያ-ፖሉታን ከተዋዋች አያቀረብ የሚገመገሙ ሌ.ምን
ቦግምንም ሂደቱ ሌይ ያልሆነ አካል ሌ.ጽር በየደረሰው /ቀጥሎ/ በለው-
የእንዲሰትሬና እንሰነትመንት ተቁጥ አያታወች ወሳኔ የሚሰጥ ይሆናል፤

ለ) በእንቀጽ 10 በተገለጹው መሬት ወጪቱ በማስታወቂያ ከተገለጹበት ቅን ፌዴር
ባለት 5 ተከታታይ የሥራ ቅናት ወሰጥ በእንዲሰትሬና እንሰነትመንት ተቁጥ
ወሰኑ ያልሆነ አካል ካለ ቅራታውን ቅጥሎ ለለው የእንዲሰትሬና
እንሰነትመንት ተቁጥ ማቅረብ ይቻላል፤ ቅራታ የቀረበበት የከልል እንዲሰትሬና
እንሰነትመንት በር ቅራታው በቀረብ 15 ተከታታይ የሥራ ቅናት ወሰጥ
ወሰኑ ይሰጣል፡፡ የከልል እንዲሰትሬና እንሰነትመንት በር የሚሰጠው ወሳኔ
የመጨረሻ ይሆናል፡፡

ሐ) በዚህ እንቀጽ 30-ሽ እንቀጽ (1) ፍል ተሸ ለ) ወሳኔ ያልሆነ አካል ካለ
ቅራታውን በ7 ተከታታይ የሥራ ቅናት ወሰጥ ለከልል እንዲሰትሬና
እንሰነትመንት በር ማቅረብ ይቻላል፤ ቅራታ የቀረበበት የከልል እንዲሰትሬና
እንሰነትመንት በር ቅራታው በቀረብ 15 ተከታታይ የሥራ ቅናት ወሰጥ
ወሰኑ ይሰጣል፡፡ የከልል እንዲሰትሬና እንሰነትመንት በር የሚሰጠው ወሳኔ
የመጨረሻ ይሆናል፡፡

(2) የተነጠቀ መሬት/ቦታን አስመልክቶ ቅራታን ስለማስተኞች፡

ሀ) በእንቀጽ 12 ከንዱ-ሽ እንቀጽ (3) እስከ (5) በተገለጹው መሰማራት በወረዳ /ከተማ
አስተዳደር እንዲሰትሬና እንሰነትመንት ይሰጣል፤ በት እርምጃ የተወስደበት
ጥርቃኒት /በለሆነት/ ቅራታ ካለው መሬቱ /ቦታው መነጠቀን በደረሰው ወይም
የማስታወቂያ እንዲያወቀው ከተደረገበት ቅን ፌዴር ባለት 5 ተከታታይ የሥራ

ቀናት ወሰጥ ቁልቻዎን ለውረዳ አስተዳደር/ም/አስተዳደር ወይም ከተማ አስተዳደር ከንተባ/ም/ከንተባ ወይም በኢትዮ አካላት ሁጻዊ ወከልና ለተሰጠው አካል ማቅረብ ይችላል:: ቁልቻ የቀረበለት የውረዳ አስተዳደር/ም/አስተዳደር ወይም የከተማ አስተዳደር ከንተባ/ም/ከንተባ ቁልቻዎን አይቶ በ10 ተከታታይ የሥራ ቁናት ወሰጥ ወሰኑ ይሰጣል::

- በውረዳ አስተዳደር ወይም ከተማ አስተዳደር ከንተባ ወሰኑ ያልሆነ አካል ቁልቻዎን ለዚህ እንዲከተሉና እንዲከተመንት መምሪያ በ7 ተከታታይ የሥራ ቁናት ወሰጥ ማቅረብ ይችላል:: ቁልቻ የቀረበለት የዚህ እንዲከተሉና እንዲከተመንት መምሪያው ቁልቻዎን አይቶ በ10 ተከታታይ የሥራ ቁናት ወሰጥ ወሰኑ ይሰጣል::
- በዚህ እንዲከተሉና እንዲከተመንት መምሪያ ወሰኑ ያልሆነ አካል ካለ ቁልቻዎን ለዚህ አስተዳደር/ም/አስተዳደር ወይም በዘመኑ አካል ሁጻዊ ወከልና ለተሰጠው አካል በ7 ተከታታይ የሰራ ቁናት ወሰጥ ማቅረብ ይችላል:: ቁልቻ የቀረበለት የዚህ አስተዳደር/ም/አስተዳደር ወይም ቁልቻዎን አይቶ በ10 ተከታታይ የሥራ ቁናት ወሰጥ ወሰኑ ይሰጣል::
- በረክቶ-ፖሉታን ከተማ እንዲከተሉና እንዲከተመንት መምሪያ እርምጃ የተወስደበት ጥርቃኑት /የለሆነት/ ከሆና ቁልቻ ካለው መራቱ/ቦታው መነጠቀን በፊይነስ ወይም በማስታወሻ እንዲያውቀው ከተደረገበት ቅን ድምር ባለት 5 ተከታታይ የሥራ ቁናት ወሰጥ ቁልቻዎን ለረክቶ-ፖሉታን ከተማ ከንተባ/ም/ከንተባ ወይም በዘመኑ አካል ሁጻዊ ወከልና ለተሰጠው አካል ማቅረብ ይችላል:: ቁልቻ የቀረበለት የረክቶ-ፖሉታን ከተማ ከንተባዋ/ም/ከንተባዋ ቁልቻዎን አይቶ በ10 ተከታታይ የሥራ ቁናት ወሰጥ ወሰኑ ይሰጣል::
- በዚህ አስተዳደር/ም/አስተዳደር ወይም በረክቶ-ፖሉታን ከተማ ከንተባ/ም/ከንተባ ወሰኑ ያልሆነ አካል ካለ ቁልቻዎን ለከልል እንዲከተሉና እንዲከተመንት በርድ በ10 ተከታታይ የሥራ ቁናት ወሰጥ ማቅረብ ይችላል:: ቁልቻ የቀረበለት የከልል እንዲከተሉና እንዲከተመንት በርድ ቁልቻዎን አይቶ በ15 ተከታታይ የሥራ ቁናት ወሰጥ ወሰኑ ይሰጣል::
- በከልል እንዲከተሉና እንዲከተመንት በርድ ወሰኑ ያልሆነ አካል ካለ ቁልቻዎን በ10 ተከታታይ የሥራ ቁናት ወሰጥ ለከልል እንዲከተመንት በርድ ማቅረብ ይችላል::

ክፍል ስድስት
**የበር ተግባርና ገለፋነት፣ የገምጾችው ከሚታወቁ አደራሻዎች እና ተግባርና
 ገለፋነት፣**

14. በየደረሰው የሚገኘ የኢንቅስትራኝ አንቀጽነትመንት ተቋም ተግባርና ገለፋነት

- (1) ከተቋሞ ወደ አነስተኛ ከአነስተኛ ወደ መከከለኛ ለተሽጻए አምራቻ አንቀጽነትዎች የሚያሳይልበትን የመሰራይ በታ መጋቢት ለመወሰን ከሥራው ባህርድ እና ከሚቀርቡው ለይ አውጥ በመነሳት ገምጾች ከሚታወቁ በዚህ መመራይ መሰረት ይረዳማል፤
- (2) አምራቻ አንቀጽነትዎች በሽጣዊ አፈጻጸም መመራው መሰረት ከተቋሞ ወደ አነስተኛ ከአነስተኛ ወደ መከከለኛ የተሽጻए መሆኑን በታ በሌጣቶው ባንባታ ገንባታ ገንባታው ወደ ሥራ የሚገባኝ ውጤት ለይመጠ የሚችሉ መሆኑን ያረጋግጣል፤
- (3) ከኢንቅስትራኝ መንፃር ይዘት ውጤት አስፈላጊ የሆነ መመረተ-ልማቶች እንዲዘረገኝ የሚችሉ ህጻታዎች እንዲፈጻሚ ያደርጋል፤ ይከታተላል፤ ይደግናል፤
- (4) በጋዢ አግባብ ከለቸው የመንግሥት አካላት ይር በመተባበር በከልሉ ውስጥ በአምራቻ ነርሱ ለሚሰማሩ አነስተኛ እና መከከለኛ አንቀጽነትዎች አገልግሎት ለውሉ የሚችሉ ሁሉንበት የኢንቅስትራኝ ተርከ፡ የከለበተር ማሻሻል እና ከከለበተር ማሻሻልና ከኢንቅስትራኝ መረጃ/የመሰራይ በታ/ ከሥራተኛ ውጤት ይዘት ነፃ እንዲሆን ከሚመለከተው አካልዎር ይመራል፤ የበታች ከፍተኛ ጥንት በመዋራትም ሆነ አስከ መጽሕፍው የሚዘልቷ መመረተ-ልማት እንዲሙላለቷው ያደርጋል፤
- (5) ለአምራቻ አንቀጽነት መሰራቱት ለለቁ ቁጥር ያለው የአዋጅነት ጥናትና የጥርክኬት ተግበራ፤ ከትትልና ይጋፍ ሥርዓት ቁርቆ ተግባራዊ ያደርጋል፤
- (6) በጥርጋም ሆነ በከተማ በአምራቻ አንቀጽነትዎች ነርሱ በከል የሚቀርቦለትን ጥርክኬቶች ይቀበላል፤ ወደ ከከለበተር ማሻሻል፤ የሁሉንበት አንቀጽነት ተርከ ከሁሉንበት አንቀጽነት ተርከ ውጤት ለገበ የሚችለትን በአይነት ይለያል፤ የጥርክኬቶችን ጥንት ለይ አውጥ ይገመግማል፤ የሚያሳይልቷውን የመራት መጋቢት ይወስናል፤
- (7) በሚመለከተው አካል ተለይቶ በተዘጋጀው የኢንቅስትራኝ ቁጥር አምራቻ አንቀጽነትዎች እኩልኩ ይመራል፤ የቀጠናዎቹ ወሰንና የከጠቃቀም ለውጥ በመራት ተቋም እኩልኩ ያደርጋል፤
- (8) ተለይቶ የተዘጋጀውን ወደም አንቀጽነት ቁጥር እንዲጠበ ለተመራበ ለሌማዎች ያቀረደቷውን ጥርክኬቶች በመግምገምና የመራት መጋቢት በመወሰን ውስጥ ይዘት መመራት ይከተላል፤ እንቅስረጋገኙ፣ የመመረተ-ልማት ማሻሻል ተግባራትን ያከናወናል፤

ԱԹՎԱԴՐ ՄԱՍՆԻ ՈՐՊՅԱՄՆԻ ՂԵ ՀԱՅՔ ՀԿՄԱՔ ԲՈՒՋԱԼ ՄԱԿԻ ԴՄԱՂ
ՈՐՊՅԱՄՆԻ ՈՒԽԱ ՄԱՏԻ Ո.Ը ՀԿ ԱԽՋԱԼ ՀՅԱՋՈՒՄՆԻ ԻՄԱԴՆ ՈՐՊՅԱՄՆԻ ՈՒԽԱ
ՀԱՄԱ ՔՈՒՂԱԿԱ:

- (9) ՈՒԽԱ ՄՈՒՐ ՈՒԽՋՈՒՄՆԻ ՄԱ ՔՈՒՄԿ ՈԼՍՈՒՔԻ ՔՈւժԺԱԼ ԲՋԴԿԱԼ:
Ճ.ԴԿՈ ՄԸ ՀԱՅՋԱԼ ՈՐՊՅԱՄՆԻ ՏԸԾԻՔԻ ՂԵ ՃՊԳ ԴՔԲ ԻՄԱՄՈԼԻԺԻՔ ՀԿԱ
ՀԱ ՈՄԴՊՈԾ Ճ.ՖԸ ՔՄՈՂԱԿ ՄԱՏԻ ՔՊՀԱՄՈԼՈ ՀՈՒԴՔՋԱՎ ՀԿՄԱՔ ԲՈՒՋԱԼ:
ՀՅԱՋՈՒՄՆ ՔԸԾԿԱԼ:
- (10) ՈՒԾԸԾԻՔ ՀԱՂՊԴՎ ՓԸ ՔՊ.ԴՆ ՔԵԽՈԱԸ ՇՊՊԿ: ԿԵԺԱԼ ՀԿ ՔՄԱ ՀԲԱ
ԴՊԳԱՎ ՀՅԱՋԲԸ ԸԽԻԴԱԼ: ԴՊԳԱՎ ՈՐՊՅԲԸ ՂԵ ՀԿՄԱՔ ԲՈՒՋԱԼ:
- (11) ՈԼՍՈՒՔԻ ՈՒԽԱ ՄՈՄԸԲ ՔԱԼ ՂԵ ՔՊԳԱՎ ԴՎԱ ՈՎ ՀԱԽԱ ՀՅԱՋՈԾ
ԴՅԱԱՆ ՄԱԼՈՎ ՔՄՊԱԼ:
- (12) ՀՊԳԱՆԻ ԿԱԴՎ ՔԽԱԼՈ ՔՋՋԱԼ ՄՈԴԱՄՆ ՀԿԱՆԻ ՀԱ ՈՄԴՊՈԾ ՈՒԽՋԱՎ
ՀՅԱՋՈՒՄՆԻ ՄՈՒԿԱՆԻ ՀՅԱՋԿԻ ՔՊՂՄԴ ՊՊԿՄԴ ԴԼԵԴՎ ՀՅԱՋԱԿ
ՔԸԾԿԱԼ:
- (13) ՔԻՄՃԱՎ ՀՅԱՋՈՒՄՆԻ ՏԸԾԻՔԻ ՄԸ ՄԱ ՀՅԱՋԱ ՀԿ.ՃԳՆ ԴՔՄԴ ՀԱ
ՈՄԴՊՈԾ ՔՊԸԾ ՀԿԱՋԱՆԻ ՀՅԱՋՄԲՄԴԱՎ ՔԸԾԿԱԼ:
- (14) ՈՒԽՋԱՎ ՀՅԱՋՈՒՄՆԻ ՀԿԲ ՔՈՒՄԿ ՏԸԾԻՔԻ ՀԿԲ ՄՈՓԲԸ ՀՈՒԴՔ ՄՐ Ա.Դ
ՔԻԿԲ ԼՈՎ.Դ ՔԸԾԿԱԼ::

15. ՔՊԳԱՎ ԻՄԱԴՎ ՀԵՂՋՔԴ

(1) ՈՒԽԱ

- ս) ՔՀ.ՀՅԱՋՈՒՄՆԻ ԱՅՆ ՀԿԱՋԱ ՀԿԱՋԱԿ ՔԸԾԻՔԱՆ ՔԸԾԻՔԱՆ ՀՈՈԱՆ:----- ՀՈՈԱՆ:
- ա) ԻՀ.ՀՅԱՋՈՒՄՆԻ ԱՅՆ ՀԿԱՋԱ ՀԿԱՋԱԿ ՔԸԾԻՔԱՆ ՔԸԾԻՔԱՆ ՏԸԾԻՔԻ Ք.ԴԿ
ԻԴԱՆԱ ՈԼՄՈ.Յ ----- ՀՊԱՆ ՅԺԱՆ:
- ի) ՔՊՀԱՄՈԼԻՎ ՔՀ.ՀՅԱՋՈՒՄՆԻ ԼՊԴ ՀԿԲ ՔԸԾԻՔԱՆ ՔԸԾԻՔԱՆ ----- ՀՊԱՆ:
- մ) ԻՀ.ՀՅԱՋՈՒՄՆԻ ԱՅՆ ՀԿԱՋԱ ՀԿԱՋԱԿ ՔԸԾԻՔԱՆ ԼԱ.Լ ՄՈՄՆԱՆ ----- ՀՊԱՆ:
- ա) ԻՀ.ՀՅԱՋՈՒՄՆԻ ԼՊԴ ՀԿԲ ՔՊՀԱՄՈԼԻՎ ՀՅԱՋՈՒՄՆԻ ՄՈՄՆԱՆ/ՈԼՄՈ.Յ---- ՀՊԱՆ:

(2) ՈՒԽԴ: ՀԵՔ ՀԱ.Դ ԻՒՊԴ ՀԿ ՈՎԱԶ/ԻՒՊԴ ՀՈՒԴՔԱ

- ս) ՔՀ.ՀՅԱՋՈՒՄՆԻ ՊՊԿԱԸԲ ՀՅԱՋՈՒՄՆԻ ԱՅ ԼՊԴ Ո.ԸՆ ՄԸ ----- ՀՈՈԱՆ:
- ա) ՔՀ.ՀՅԱՋՈՒՄՆԻ ՏԸԾԻՔԻ Ք.ԴԿՆ ԻԴԱՆԱ ՈԼՄՈ.Յ ----- ՀՊԱՆ ՅԺԱՆ:
- ի) ՔՀ.ՀՅԱՋՈՒՄՆԻ ԼՊԴ Ո.ԸՆ ՄԸ----- ՀՊԱՆ:
- մ) ԻՀ.ՀՅԱՋՈՒՄՆԻ ՊՊԿԱԸԲ ՀՅԱՋՈՒՄՆԻ ԱՅ ԼՊԴ Ո.ԸՆ ԼԱ.Լ ՄՈՄՆԱՆ-ՀՊԱՆ:
- ա) ԻՀ.ՀՅԱՋՈՒՄՆԻ ԼՊԴ ՀԿԲ ՔՊՀԱՄՈԼԻՎ ՀՅԱՋՈՒՄՆԻ ՄՈՄՆԱՆ/ՈԼՄՈ.Յ---- ՀՊԱՆ:

16. የገምጻማ ካማቱ ተግባርና ገለሰት

(1) የከልል

- ሀ) የንግድ ሥራ ዕቅድ ወይም የጥርቃዬት ሁሉን ለመገምገም ካማቱ አበላት ያልተማረብዋውን ሪፖር-ፖሉታን ካተሞች በመለያት የባለሙያ ይጋፍ እንዲደረግ ያመቻቻል;
- ለ) የንግድ ሥራ ዕቅድ ወይም በጥርቃዬት ሁሉን ተግባር አስፈላጊ ላይ የሚነሳ ቅሬታውችን በማየት የውሳኔ ሂሳብ ለተቋሙ ማኑቸውንት ያቀርባል;
- ሐ) ከገምጻማ ወጪቱ በመካከት ገልለትና ጥንካሬውችን በመቆሙር ትምህርት እንዲወሰድ ያደርጋል;

(2) የዘን

- ሀ) የንግድ ሥራ ዕቅድ ወይም የጥርቃዬት ሁሉን ለመገምገም መዋቅር የለለበዋውን ወረዳውች/ካተሞች በመለያት ጥርቃዬቶችን ይገመግማል፣ ይመዝናል፣ የመረት አቅርቦት መጠንን ይመሰናል፣ ለተቋሙ ማኑቸውንት ያቀርባል;
- ለ) የንግድ ሥራ ዕቅድ ወይም የጥርቃዬት ሁሉን ለመገምገም የገምጻማ ካማቱ አበላት ያልተማረብዋውን ወረዳውች/ካተሞች በመለያት የባለሙያ ይጋፍ እንዲደረግ ያመቻቻል፣ ዘመኑ የሚመለከተው ባለሙያ ካሌለው ካሌለው ወረዳውች ወይም ካተሞች ባለሙያ በመዋቢ እንዲገመግማው ያመቻቻል;
- ሐ) በወረዳውች ወይም ካተሞች የንግድ ሥራ ዕቅድ ወይም የጥርቃዬት ሁሉንምገምና አስፈላጊ ላይ የሚነሳ ቅሬታውችን በማየት የውሳኔ ሂሳብ ለተቋሙ ማኑቸውንት ያቀርባል;
- መ) ከገምጻማ ወጪቱ በመካከት ገልለትና ጥንካሬውችን በመቆሙር ትምህርት እንዲወሰድ ያደርጋል፤

(3) የሮክቡር-ፖሉታን ካተማ፣ የወረዳ/ካተማ አስተዳደር

- ሀ) የንግድ ሥራ ዕቅድ ወይም የጥርቃዬት ሁሉን በዘን መገምገማያ መሰራት መሰረት ይገመግማል;
- ለ) ካተቋቱን ወደ አነስተኛ፣ አነስተኛ ወደ መከከለኛ የተሻጋገሩ አምራቻ እንዲሰትረውች የሚያስፈልጋቸውን የመረት መጠን ይመሰናል፣ የውሳኔ ሂሳብ ተግባር ለተቋሙ ማኑቸውንት ያቀርባል;
- ሐ) ወደ ካለበተር ማቆከላት የሚጠበቅን የመሰረያ በታ መጠን ይመሰናል፤ ያስተላለፈል፤
- መ) ከገምጻማ ወጪቱ በመካከት ገልለትና ጥንካሬውችን በመቆሙር ትምህርት እንዲወሰድ ያደርጋል፤

ክፍል ስηት
ለየ ልዩ ደንብዎች

17. ጥናታዎች

- (1) በለሆነቱ መራቱን ከተረከበ በጀት የጥርሃዴትን አ&፩፭ም ለመከታተሉ፣ ለመደገፍና ለመቀጣጫ ለማስማር የተቋሙ ቤሌዎችና በለመያዥች የሚያሳልን ማኅቶዎችና
መረጃዎች የመሰጣት፣
- (2) የአምራች አንድብዕትና በለሁባት የመሰራይ በታወቄ ወይም መራቱን ከተረከበ በጀት
የጥርሃዴትን አ&፩፭ም በግንባታ ዕቅድ መሰረት በየለበት ወሩ ለይቆረረው በየደረሰው
ለማግኘት የአንድብዕትና አንሰሳትመንት ተቋም ሪፖርት ማድረግ አለበት፣
- (3) በአንቀጽ 6 ስር በተዘረዘሩት መመራመያ መሰራርቶች መሰረት ተወካይለው መረጃ
የተለጥቶው አምራች አንድብዕትዎች በገቢት ወል መሰረት የመ&.፩ም ጥናታ
አለባቸው፣ ያልፈጻዱ በለሆነቶች የወሰኑትን የመሰራይ በታ ለመንግስት የሚመለስ
ይሆናል፤
- (4) ከጥቃቻን ወደ አነስተኛ፣ ከእነስተኛ ወደ መከከለኛ የተሻጋና አምራች አንድብዕትዎች
ባቀረቡት ጥያቄ መሰረት በታ ከተረከበና የግንባታ ፈቃድ ከወሰኑ በጀት በወደቀው
የግንባታ ዝርዝርና ይሆናን መሰረት መገኘት አለባቸው፤
- (5) የመሰራይ በታ የሚለጥቶው አምራች አንድብዕትዎች ለማመሰሩት በታ በለን አዋጅ
የተቀመጥውን መካን የለን ካሬይ ወይም በአንድብዕት ጥርናት ለማት ከርጋጭን
መመራይ መሰረት ካሬይ መከራል ይጠበቅባቸዋል፤
- (6) አምራች አንድብዕትዎች በአዲስ ከሚቀበሉት መረጃ/የመሰራይ በታ ላይ ታንበት
አጠናቀው ጥርናት ማጥረት ለይምና ከዘህ በፊት በመንግስት የተለጥቶው የመሰራይ
�ታ ካለ መመለስ ይጠበቅባቸዋል፤
- (7) ጥርቃቻውን ወደ ወጪ አገር አንዳሸልከ ወል ጉባኤው በታ የተረከበ በለሁቦች
ውይም ጥርቃቻውን ወደ ወጪ ለማሳከ ቁብሪዎች በግብዓትና የሚያተርሱ ከሆነ፤
በገቢት ወል መሰረት አየራዳሙ ለለመሆናቸው ጥርናት በይመሩበት ዓመት መጨረሻ
ቋምር በገቢት ወል መሰረት በየኖሙና የግዢና ማያዣ ወልና ይረሰና ማረጋገጫ
በየደረሰው ለማግኘት አንድብዕትና አንሰሳትመንት ተቋም ማቅረብ አለባቸው፤
- (8) መረጃ የተለጠው በለሁባት የግንባታ ፈቃድ ከማግኘቱ በፊት የአካባቢ ተስፊያ
ግምገማ (EIA) ማረጋገጫ ማቅረብ ይኖርበታል፡፡ አንዳሸም በለሆነቶች በአካባቢ
ተጽዕኖ ግምገማ (EIA) መሰረት ያመለከታቸውን የአካባቢ ተጽዕኖንለመከላከል
የሚያስተስ ተከናሸውችን ከጥርሃዴት ባንበታ ተንሱ ለነን መረጃዎች አለበት፤

- (9) የመሬት ካል ክፍለው የሚገበ ተጨማሪች የከፈልት የመሬት ካል ገንዘብ የል.ክ ክፍያዎን የሚሰናን ሆኖ አስተካኝነ ድረሰ የል.ክ ክፍያ ስይጠቅ የሚሰተኞች ይሆናል፤
- (10) መንግስት የመሬት ካል ክፍለው ባዘጋጀው የመስራም በታ/መሬት ላይ የገበ ባለሁበቻች በገበት ወል መሳረት ወል አ&፩፪ ክልጋብ በታው/መሬቱ ተነጥቃ ወል መሬት ባንክ እንዲገባና ለለለ ባለሁበት እንዲተላለፈ ለደረግ በታው የሚተላለፍበት ባለሁበት የመሬት ካስወን ወቅታዊ ማሞት ክፍለው የሚውልድ ይሆናል፡፡ ይህን እንደ በዋለሰብ የተከፈለ የመሬት ካል ክሆናል፤ መሬቱ ተነጥቃ በሚተላለፍበት ገዢ የሚተላለፍበት ባለሁበት ለተነጠቀው ባለሁበት የሚከፍለው የመሬት ካል የተነጠቀው ባለሁበት ቀን የሚተላለፍበት ለመሬት ለተነጠቀው ባለሁበት የሚከፍለው የመሬት ካል የተነጠቀው ባለሁበት ቀን የሚተላለፍበት ይሆናል፤
- (11) ወል ክለስተር ማዕከላት ተመልምለው የሚገበት አነስተኛ ወይም መካከለኛ የአምራች እንዲሰትሶች ከዚህ በፊት በአምራች እንዲሰትሶው ኮርፍ ሲሆ ያልሆሙና ከዚህ የአቅም ማሳይ የዚ ወር የባንክ ትርዝሬና እንደ ባለን ተስተካክለ እንደ ባለን 10 በመቶ በድርጅቶችው ልም ማቅረብ አለበትው፤
- (12) በበርው የደረጃ ሽቦግር አ&፩፪ መመራም መሳረት ክሳሽተኛ ወል መካከለኛ የሚሰጠሩትን ለማጠረቃቃት ሲባል የመስራም በታ/መሬት ወይም የከለስተር ማዕከላት ወይም ሽድ እንዲያገኘ ለደረግ፤ አነስተኛ አምራች እንዲሰትሶች ይግሞ ካለቃው አቅም አይደለም መንግስት በገንዘብ ክለስተር ማዕከል ወይም ሽድ በታ የሚሰተኞች ይሆናል፤
- (13) ለአምራች እንዲሰትሶ የተሰጠን መሬት ባንበታው መሳይ በመሳይ ተጠናቆ ምርጥ ማምረት ከመሆሙና በፊት መሻጥ፤ መለወጥ ወይም ለንድ ወንን ማሳተላለፈ አይችልም፤
- (14) በጥ.እሌ.ሌ እና በሽርክና ማሆኑ ለም ለአምራች እንዲሰትሶ የተሰጠን መሬት ባንበታው መሳይ በመሳይ ተጠናቆ ምርጥ ማምረት ከመሆሙና በፊት ተጨማሪ ለገመገም በመመስረቻ ይህን እና መተዳደሪያ ይጋበ ላይ ክነበት አበት መጋቢት በበለቤትነት ይህ መገኘት አይችልም፤
- (15) ለአምራች እንዲሰትሶ የተሰጠን የመስራም በታ/መሬት ለገለሰብ በበጽር ወይም በለለ እና ማሳይና አይችልም፡፡
- (16) የተቋሙ ባለሙያ ለማምጣት የሚቀርቡን ጉባኤ ሲሆ ዕቅድ/ቴክኒክ በራሳ አዘጋጅቶ ከተገኘና ይህም በማሳረጃ ሲረጋገጥ ሁጻዊ እርምጃ የሚውልድ ይሆናል፤

(17) በዚህ መመሪያ መሰተኞች የሚያችሉ የአንቀሳቸው ተርሱዎች ካለ በልዩ ሆኖታ
ቦየዳረሰው በማግኘው የአንቀሳቸውና እንበስትመንት ተቋም አስተያየት እያተሰጠ
በከልለ የአንቀሳቸውና እንበስትመንት በርሃ በከልለ የመጨረሻ ውሳኔ የሚያገኘ
ይሆናል::

18. መመሪያውን ስለማስረዥም

- (1) በየዳረሰው የሚገኘ የአንቀሳቸውና እንበስትመንት ተቋም እና ጥርከት ለማት
ከርክሩዎችን ባለቤት ከተዋዋቸ ከርክሩዎች ይህን መመሪያ ተፈጽማቸ እንዲሆን ይደርጋል::
- (2) ይህን መመሪያ በመተካበው ሂደት አንድን ለው አላማበት ለመጥቀም ወይም ለመገዳት
በማስበት አላማበት የተረከሙ በየዳረሰው የሚገኘ የበርሃው ባለመያዊ ወይም ገልፏል
በለው አካል መሠረት ተጠቃቄ ይሆናል::

19. መመሪያውን ስለማስኅድ

እነዚህን በሆነ ታክ በርሃው ይህን መመሪያ ለማቅረብ ይችላል::

20. ተፈጻሚነት የሚያችሉ ተቋም

- (1) “በኢማራ ቦሮራዊ ከልላዊ መንግባት አንቀሳቸውና እንበስትመንት በርሃ ከእነዚህ ወደ
መከከለኛ ለተሽጠሩ አምራቸ አንቀሳቸውቸ የመሰራይ በታ ወይም መሬት አስጥጥና
መጠን ለመወሰን የወጣ መመሪያ ቁጥር 02/2013” በዚህ መመሪያ ተሽረል::
- (2) ከዚህ መመሪያ ጥር የሚችሉን ማናቸውም መመሪያ ወይም ለማቆወ አለሁ ይህ
መመሪያ ከዚህ ተቋም ተፈጻሚ እና የሚያጠቃል::

21. መመሪያው የሚዘፍበት ታክ

ይህ መመሪያ በበርሃው ጽልፏል ከተፈረመበት ከ ---- ቀን 2015 ዓ/ም ይሞር የዚህ ይሆናል::

አንበሳ ከባዕ አሁመድ
በርሃ ጽልፏል